

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS DĖL DIONYZO VARKALIO ATMINIMO ĮAMŽINIMO

2023 m. gruodžio 27 d. Nr. T1-381
Klaipėda

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 46 punktu ir Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų Klaipėdos mieste suteikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T2-394 „Dėl Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų Klaipėdos mieste suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 22 punktu ir atsižvelgdama į Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos 2023 m. gruodžio 5 d. protokolo Nr. T2-186 nutarimą, Klaipėdos miesto savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

1. Įamžinti Dionyzo Varkalio (1934–2022), Kalvystės muziejaus įkūrėjo, restauratoriaus, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pirmeivio atminimą ir leisti įamžinimo iniciatoriams pakabinti atminimo lentą ant Kalvystės muziejaus pastato Šaltkalvių g. 2, Klaipėdoje.

2. Skelbti šį sprendimą Klaipėdos miesto savivaldybės interneto svetainėje.

Savivaldybės meras

Teikėjas – Savivaldybės meras

Arvydas Vaitkus

Parengė
Kultūros skyriaus vyriausioji specialistė

Raimonda Mažonienė, tel. 39 61 74

2023-12-05

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
PRIE SAVIVALDYBĖS TARYBOS SPRENDIMO PROJEKTO
„DĖL DIONYZO VARKALIO ATMINIMO ĮAMŽINIMO“**

1. Parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Šio tarybos sprendimo projekto tikslas – įamžinti Dionyzo Varkalio (1934–2022), Kalvystės muziejaus įkūrėjo, restauratoriaus, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pirmeivio atminimą ir leisti įamžinimo iniciatoriams pakabinti atminimo lentą ant Kalvystės muziejaus pastato Šaltkalvių g. 2, Klaipėdoje.

2. Projekte aptartų klausimų teisinis reglamentavimas.

Šis sprendimo projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 46 punktu: „6 straipsnis. Savarankiškosios savivaldybių funkcijos <...> 46) kitos valstybės institucijoms nepriskirtos funkcijos.“. Taip pat Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų Klaipėdos mieste suteikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T2-394 „Dėl Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų Klaipėdos mieste suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2019-05-30 sprendimo Nr. T2-164 redakcija) 22 punktu: „22. Komisijai pritarus dėl žymių žmonių, istorinių datų ar įvykių fakto įamžinimo, Savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus specialistai ruošia Savivaldybės tarybos sprendimo projektą. Komisijai nepritarus, Komisijos sekretorius raštiškai informuoja prašymo teikėjus apie Komisijos išvadą.“.

3. Siūlomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir laukiami rezultatai.

Naujų teisinio reglamentavimo nuostatų šiuo tarybos sprendimo projektu nesiūloma.

4. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.

Nėra.

5. Projektui įgyvendinti reikalingas kitų teisės aktų keitimas, naujų teisės aktų priėmimas.

Nėra.

6. Biudžeto lėšų poreikis projektui įgyvendinti, lėšų sutaupymo galimybės įgyvendinant projektą, finansavimo šaltiniai.

Prašymo įamžinti Dionyzo varkalio atminimo teikėjas – asociacija Lietuvos piliečių sąjunga ketina dalyvauti kultūros ir meno projektų dalinio finansavimo iš Klaipėdos miesto savivaldybės biudžeto lėšų konkurse 2024 m. dėl Dionyzo Varkalio atminimo įamžinimo. Jūros veteranų sąjunga, Lietuvos jūrų kapitonų asociacija ir Lietuvos jūrininkų sąjunga yra pasiruošusios prisidėti lėšoms prie Dionyzo Varkalio atminimo lentos pagaminimo.

7. Sprendimo projekto rengimo metu atlikti vertinimai ir išvados, konsultavimosi su visuomene metu gauti pasiūlymai ir jų motyvuotas vertinimas.

Siekiant realizuoti projektus, gautas Klaipėdos miesto savivaldybės Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus sutikimas dėl Dionyzo Varkalio atminimo lentos įrengimo ant muziejaus padalinio Kalvystės muziejaus pastato Šaltkalvio g.2, Klaipėdoje.

8. Kiti sprendimui priimti reikalingi pagrindimai, skaičiavimai ir paaiškinimai.

Prie sprendimo projekto pridedami Dionyzo Varkalio gyvenimo aprašymas ir atminimo lentų vizualiniai sprendiniai (žr. 3-4 priedus).

PRIDEDAMA:

1. Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų Klaipėdos mieste suteikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr.T2-164 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009 m. lapkričio 26 d. sprendimo

Nr. T2-394 „Dėl žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų Klaipėdos mieste suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, 4 lapai;

2. Asociacijos Lietuvos piliečių sąjungos 2023-11-13 Prašymas Nr.LPS1-034 „Dėl Dionyzo Varkalio atminimo įamžinimo Klaipėdoje“ (registruotas 2023-11-14 Nr.R1-8826), 2 lapai;

3. Dionyzo Varkalio gyvenimo aprašymas, 2 lapai.

4. Dionyzo Varkalio atminimo lentos vizualiniai sprendiniai, 2 lapai.

5. Klaipėdos miesto savivaldybės Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus 2023-11-13 raštas Nr.V7-58 „Dėl Kalvystės muziejaus įkūrėjo sąjūdžio pirmeivio, Klaipėdos miesto I-osios tarybos deputato Dionyzo Varkalio atminimo lentos“, 1 lapas.

6. Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos 2023-12-05 protokolo Nr. (20.4.)-TAR1-186, 2 lapai.

Kultūros skyriaus vyr. specialistė,
pavadojanti Kultūros skyriaus vedėją

(Skyriaus vedėjas)

Kristina Skiotytė - Radienė

(Vardas ir pavardė)

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2009 M. LAPKRIČIO 26 D. SPRENDIMO NR. T2-394 „DĖL ŽYMIŲ ŽMONIŲ, ISTORINIŲ DATŲ, ĮVYKIŲ ĮAMŽINIMO IR GATVIŲ PAVADINIMŲ KLAIPĖDOS MIESTE SUTEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2019 m. gegužės 30 d. Nr. T2-164
Klaipėda

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi, Klaipėdos miesto savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

1. Pakeisti Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų Klaipėdos mieste suteikimo tvarkos aprašą, patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T2-394 „Dėl Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų Klaipėdos mieste suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir jį išdėstyti nauja redakcija (pridedama).

2. Skelbti šį sprendimą Teisės aktų registre ir Klaipėdos miesto savivaldybės interneto svetainėje.

Savivaldybės meras

Vytautas Grubliauskas

PATVIRTINTA

Klaipėdos miesto savivaldybės
tarybos 2009 m. lapkričio 26 d.
sprendimu Nr. T2-394

(Klaipėdos miesto savivaldybės
tarybos 2019 m. gegužės 30 d.
sprendimo Nr. T2-164 redakcija)

ŽYMIŲ ŽMONIŲ, ISTORINIŲ DATŲ, ĮVYKIŲ ĮAMŽINIMO IR GATVIŲ PAVADINIMŲ KLAIPĖDOS MIESTE SUTEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų Klaipėdos mieste suteikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja prašymų dėl žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo pateikimą ir svarstymą, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos (toliau – Komisija) sudarymą, jos funkcijas ir darbo organizavimą.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 1V-57 „Dėl Numerių pastatams, patalpoms, butams ir žemės sklypams, kuriuose pagal jų naudojimo paskirtį (būdą) ar teritorijų planavimo dokumentus leidžiama pastatų statyba, suteikimo, keitimo ir apskaitos tvarkos aprašo ir Pavadinimų gatvėms, pastatams, statiniams ir kitiems objektams suteikimo, keitimo ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašo patvirtinimo“.

II SKYRIUS PRAŠYMŲ TEIKIMAS

3. Prašymus dėl žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo bei gatvių pavadinimų Klaipėdos mieste suteikimo ar keitimo gali teikti fiziniai arba juridiniai asmenys.

4. Prašymai dėl žymių žmonių, istorinių datų ar įvykių įamžinimo bei gatvių pavadinimų suteikimo ar keitimo adresuojami Klaipėdos miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) merui.

5. Prašyme dėl žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo nurodoma: išsami informacija apie asmenį, istorinę datą ar įvykį, įamžinimo motyvas, finansavimo šaltiniai, iniciatorių kontaktai. Gali būti pateikta: įamžinimo būdas, įrašo tekstas, vaizdinė medžiaga ir t. t.

6. Prašyme dėl gatvių pavadinimų suteikimo ar keitimo nurodoma: išsami informacija apie pavadinimo suteikimo ar keitimo motyvus, iniciatorių kontaktai.

7. Prašymus dėl žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo nagrinėja ir išvadas teikia Komisija.

8. Gautas prašymas apsvairstomas Komisijoje per 20 d. dienų nuo jo gavimo Savivaldybės administracijoje dienos.

III SKYRIUS KOMISIJOS SUDĖTIS

9. Komisija yra visuomeninė patariančioji institucija, vykdanči konsultanto-eksperto funkcijas, patarianti Savivaldybės tarybai gatvių pavadinimų suteikimo ar keitimo, taip pat svarbių

istorinių datų ir įvykių bei krašto istorijai ir kultūrai nusipelnusių asmenų atminimo įamžinimo klausimais.

10. Komisijos sudėtį tvirtina Savivaldybės taryba savo kadencijos laikotarpiui. Komisijos veikla baigiasi, kai naujai išrinkta Savivaldybės taryba patvirtina naujos sudėties Komisiją. Kiekvieną kadenciją Komisijos sudėtis atnaujinama ne mažiau kaip 1/3.

11. Komisiją sudaro 8 nariai:

11.1. 2 Savivaldybės tarybos narius deleguoja meras;

11.2. 2 atstovus deleguoja Savivaldybės administracija;

11.3. 1 miesto istorijos specialistą (ekspertą, kraštotyrininką) siūlo Savivaldybės Mažosios Lietuvos istorijos muziejus;

11.4. 2 atstovus siūlo Klaipėdos universitetas (1 atstovą siūlo iš Socialinių ir humanitarinių mokslų fakulteto ir 1 atstovą siūlo iš Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto);

11.5. 1 atstovą siūlo viešoji įstaiga Registrų centras.

12. Komisija per pirmąjį posėdį iš savo narių išsirenka Komisijos pirmininką ir pirmininko pavaduotoją. Komisijos sprendimas įforminamas Komisijos posėdžio protokolu.

13. Komisijos narys, nesibaigus kadencijai, turi teisę atsistatydinti arba jį gali atšaukti delegavusi institucija. Tokiu atveju skiriamas naujas komisijos narys.

IV SKYRIUS KOMISIJOS FUNKCIJOS

14. Komisija gali pagal savo kompetenciją:

14.1. teikti išvadas dėl:

14.1.1. žymių žmonių, istorinių datų ar įvykių įamžinimo fakto reikšmės ar poreikio;

14.1.2. įrašų planuojamuose memorialiniuose objektuose;

14.1.3. gatvių pavadinimų suteikimo ar pakeitimo motyvų;

14.1.4. objektų, teritorijų ar pavadinimų, kurie yra istorinis Klaipėdos miesto paveldas, išsaugojimo būtinybės;

14.2. teikti pasiūlymus Savivaldybės tarybai, Savivaldybės administracijos padaliniams;

14.3. kviesti į savo posėdžius Savivaldybės tarybos narius, Savivaldybės administracijos atstovus, įmonių, įstaigų, organizacijų atstovus ir privačius asmenis;

14.4. gauti iš Savivaldybės administracijos padalinių Komisijos darbui reikalingą informaciją ir dokumentus.

V SKYRIUS KOMISIJOS DARBO ORGANIZAVIMAS

15. Komisijos veiklos forma yra posėdžiai.

16. Komisijos posėdžius inicijuoja ir veda Komisijos pirmininkas, o jo nesant – pavaduotojas. Taip pat inicijuoti posėdį gali 1/3 Komisijos narių.

17. Komisijos sekretoriaus pareigas atlieka Savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus specialistas. Komisijos sekretorius, Komisijos pirmininko nurodymu, į posėdžius kviečia Komisijos narius ir kitus asmenis, rengia posėdžių darbotvarkę ir reikiamą medžiagą, rašo posėdžių protokolus, tvarko, saugo ir paruošia perduoti į archyvą Komisijos dokumentus. Protokolus pasirašo Komisijos (posėdžio) pirmininkas ir sekretorius. Komisijos posėdžio protokolas parengiamas ir teikiamas pasirašyti ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po Komisijos posėdžio. Komisijos siunčiamus raštus ir kitus dokumentus pasirašo Komisijos pirmininkas.

18. Kiekvienas Komisijos narys turi teisę siūlyti klausimus posėdžiui, iš anksto informuodamas apie tai pirmininką.

19. Komisija renkasi kartą per mėnesį, o jeigu nėra klausimų – pagal poreikį.

20. Komisijos posėdžiai yra teisėti, kai juose dalyvauja 2/3 narių.

21. Sprendimai priimami, kai jiems pritaria daugiau kaip pusė posėdyje dalyvaujančių narių. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia Komisijos (posėdžio) pirmininko balsas.

22. Komisijai pritarus dėl žymių žmonių, istorinių datų ar įvykių fakto įamžinimo, Savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus specialistai ruošia Savivaldybės tarybos sprendimo projektą. Komisijai nepritarus, Komisijos sekretorius raštiškai informuoja prašymo teikėjus apie Komisijos išvadą.

23. Komisijai pritarus dėl siūlomo (-ų) gatvės (-ių) pavadinimo (-ų), Komisijos sekretorius paruošia ir Valstybinei lietuvių kalbos komisijai (toliau – VLKK) išsiunčia raštą dėl prašymo pritarti siūlomam pavadinimui. Raštu gavus teigiamą VLKK pritarimą, Savivaldybės administracijos Geodezijos ir GIS skyriaus specialistai ruošia Savivaldybės tarybos sprendimo projektą. VLKK nepritarus siūlomam (-iems) gatvės (-ių) pavadinimui (-ams), Komisijos posėdis inicijuojamas iš naujo ir siūlomos kitos alternatyvos.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Savivaldybės tarybai pritarus dėl įamžinimo fakto, memorialinių objektų pastatymo Klaipėdos mieste, projektų derinimas vykdomas, vadovaujantis Savivaldybės tarybos patvirtintomis Dailės kūrinių statymo (įrengimo) ir nukeldinimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose taisyklėmis.

25. Komisijos pirmininkas iki einamųjų metų balandžio 1 d. privalo viešai Savivaldybės interneto svetainėje paskelbti Komisijos veiklos ataskaitą ir, Savivaldybės tarybai ar merui pareikalavus, ją pristatyti Savivaldybės tarybai.

26. Aprašo įgyvendinimą prižiūri Savivaldybės administracijos direktorius (arba jo įpareigotas ir jam atskaitingas viešojo administravimo subjektas).

Jaceta
2023-11-14
Nr. R1-8826

LIETUVOS PILIEČIŲ SĄJUNGA

Asociacija, Sukilėlių g. 16, LT-91244, Klaipėda, tel. +37063376554, el. p. lt.pil.sajunga@gmail.com.,
Duomenys kaupiami Juridinių asmenų registre, kodas 191964632.

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS MERUI
ARVYDUI VAITKUI
EL. PAŠTAS: INFO@KLAIPEDA.LT;

2023 – 11 – 13 Nr. LPS1 – 034

PRAŠYMAS

DĖL DIONYZO VARKALIO ATMINIMO ĮAMŽINIMO KLAIPĖDOJE

KLAIPĖDA

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio (toliau – LPS) Klaipėdos iniciatyvinės grupės pirmeivio **DIONYZO VARKALIO** (1933.07.20 – 2022.07.05) atminimo įamžinimo puoselėjimu buvo suformuota koordinacinė darbo grupė, į kurią įeina žymūs klaipėdiečiai – dr. Vytautas Čepas, dr. Jonas Genys, Laima Šliogerienė, Dalia Žukienė, Augustinas Bernotas, Povilas Monius, Petras Bekėža, Sonda Simanaitienė, Adomas Skiežgelas ir jos pirmininku išrinktas Benas Volodzka. Priimtus koordinacinės darbo grupės sprendimus įgyvendina Lietuvos piliečių sąjunga. Ši sudaryta koordinacinė darbo grupė nusprendė, jog Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Klaipėdos iniciatyvinės grupės iniciatorius, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo narys, I – osios Klaipėdos miesto tarybos deputatas, Kalvystės muziejaus įkūrėjas, Lietuvos jūrininkų sąjungos, Lietuvos piliečių sąjungos steigėjas, visuomeninis paveldosaugininkas, meninių vertybių restauratorius Dionyzas Varkalis turėtų būti įamžintas Šaltkatvių g. 2 ant Kalvystės muziejaus fasado.

Atminimo lentos vieta pasirinkta neatsitiktinai, nes šiuo klausimu koordinacinės darbo grupės narių dauguma manė, kad Šaltkatvių g. Kalvystės muziejaus pastato fasadas turi reprezentacinę reikšmę, o Dionyzas Varkalis rūpinosi šios atminties kultūros įstaigos įsteigimu. Vieta yra labiausiai lankoma, pakankamai vieša, taip pat joje vaikšto nemaža dalis žmonių, patekdami į Senąjį Turgų arba Kalvystės muziejų. Priešingu atveju, įamžinus Dionyzo Varkalio atminimą uždaroje Kalvystės muziejaus teritorijoje, įamžinimo reikšmė praranda tikėtiną aktualumą, kadangi ją pamatys tik ribota visuomenės dalis – muziejaus lankytojai. Pastebime, kad Kalvystės muziejui yra neatidėliotinai svarbūs pastato kapitalinio remonto darbai. Planuojama, kad Dionyzo Varkalio atminimo įamžinimui skirta atminimo lenta prie Kalvystės muziejaus įėjimo galėtų būti atidengiama 2024 – 07 – 05, per Jo antrąsias mirties metines.

Neabejotinai **DIONYZAS VARKALIS** savo neįkainojamu pilietiniu ir neatlygintinu paveldo išsaugojimo darbu prisidėjo prie Klaipėdos miesto ir valstybės kūrimo, šiuo pagrindu prašome leisti meninės atminimo lentos su bareljefu pakabinimui ant Kalvystės muziejaus fasado ir

duoti leidimą Dionyzo Varkalio atminimo lentos pateiktam variantui (aut. arch. Adomas Skiežgelas). Gauti numatomas lėšas atminimo lentos pagaminimui planuojama gauti iš Klaipėdos miesto savivaldybės Kultūros skyriaus kuruojamų konkursų, skirtų memorialinėms lentoms finansuoti, o likusi reikalinga lėšų dalis bus skiriama iš privačių lėšų. Priduriame, jog Mažosios Lietuvos istorijos muziejus pritaria atminimo lentai ant Kalvystės muziejaus fasado greta įėjimo. Atminimo lentai pastatyti yra reikalingas Klaipėdos miesto savivaldybės Tarybos sprendimas.

PRIDEDAMA:

1. ARCHITEKTŲ ADOMO SKIEZGELIO IR LAIMOS ŠLIOGERIENĖS PARENGTAS ATMINIMO LENTOS PROJEKTAS
2. MAŽOSIOS LIETUVOS ISTORIJOS MUZIEJAUS PRITARIMAS DĖL KALVYSTĖS MUZIEJAUS ĮKŪRĖJO, SAJŪDŽIO PIRMEIVIO, KLAIPĖDOS MIESTO 1 – OSIOS TARYBOS DEPUTATO DIONYZO VARKALIO ATMINIMO LENTOS
3. DIONYZO VARKALIO TRUMPA BIOGRAFIJA

LIETUVOS PILIEČIŲ SAJUNGOS VADOVAS

BENAS VOLODZKA

TRUMPAS DIONYZO VARKALIO BIOGRAFINIS APRAŠYMAS

DIONYZAS VARKALIS gimė 1934 m. liepos 20 d. Pagermontėje (Telšių apskritis). Mirė 2022 m. liepos 5 d. Klaipėdoje, palaidotas Lėbartų kapinėse.

Tautodailininkas, metalo restauratorius, aktyvus Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio dalyvis ir Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo narys, Lietuvių kalbos vartojimo Klaipėdoje komisijos prie Miesto vykdomojo komiteto organizatorius, I – osios Klaipėdos miesto tarybos deputatas, Lietuvos jūrininkų sąjungos atkūrimo iniciatorius ir garbės narys, Lietuvos kultūros fondo Klaipėdoje pirmininko pavaduotojas, Mažosios Lietuvos enciklopedijos talkininkas, Lietuvos piliečių sąjungos pirmininkas, visuomeninis paveldosaugininkas ir nenuilstantis kraštotyrininkas.

1955 m. baigė Klaipėdos jungų jūreivystės, 1968 m. – laivų technologų mokyklą, 20 metų dirbo žvejybos laivyne mechaniku, vyr. mechaniku Šventosios uoste. 1971-75 m. baigė Klaipėdos dailės vakarinę mokyklą, 1975-1978 m. studijavo vizualinę dizainą Kauno dailės instituto Klaipėdos skyriuje. Nuo 1968 m. – Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys, su gintaro ir metalo papuošalais dalyvavo Lietuvos ir užsienio parodose.

D. Varkalis kaupė Klaipėdos krašto laikraščių, knygų ir atvirukų, XIX-XX a. Rytrūsių miestiečių namų interjero ir buities apyvokos daiktų rinkinius. 1978 m. surengė taikomosios dailės rinkinių parodą Klaipėdos paveikslų galerijoje (dabar Prano Domšaičio galerija), galerijai padovanojo vertingą Klaipėdos krašto keramikos ir metalo dirbinių kolekciją. Klaipėdos miesto muziejai savo fondus praturtino 1 159-iais D. Varkalio dovanotais Mažosios Lietuvos kultūros paveldo artefaktais: dokumentais, fotografijomis, vaizdais, kuriuose užfiksuota pokario rezistencijos istorija.

D. Varkalis yra vienas iš keturių Klaipėdos laikrodžių muziejaus įkūrimo iniciatorių, Kalvystės muziejaus įkūrėjas, išsaugojęs Klaipėdoje veikusią Gustavo Kackės XIX a. kalvę. Aktyviai prisidėjo prie Lietuvos jūrų muziejaus, Prano Domšaičio galerijos ir Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus ekspozicijų sukūrimo ir parengimo.

Muziejininkas išsaugojo Klaipėdos miesto kapinių ir Klaipėdos krašto vietų geležinių kryžių, tvorelių ir antkapinių paminklų, vėtrungių pavyzdžius, atgaivino meninio metalo liejimo tradicijas ir kalvystės amatą. Aktyviai dalyvavo miesto visuomeniniame gyvenime ir išsakydavo savo poziciją valstybės politikos, kultūros klausimais.

„D. Varkalis – muziejininkas pagal pašaukimą, ir tai jis liudija visu savo gyvenimu, vykdyta veikla“, – sako Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus direktorius dr. Jonas Genys.

Dionyzas Varkalis apdovanotas :

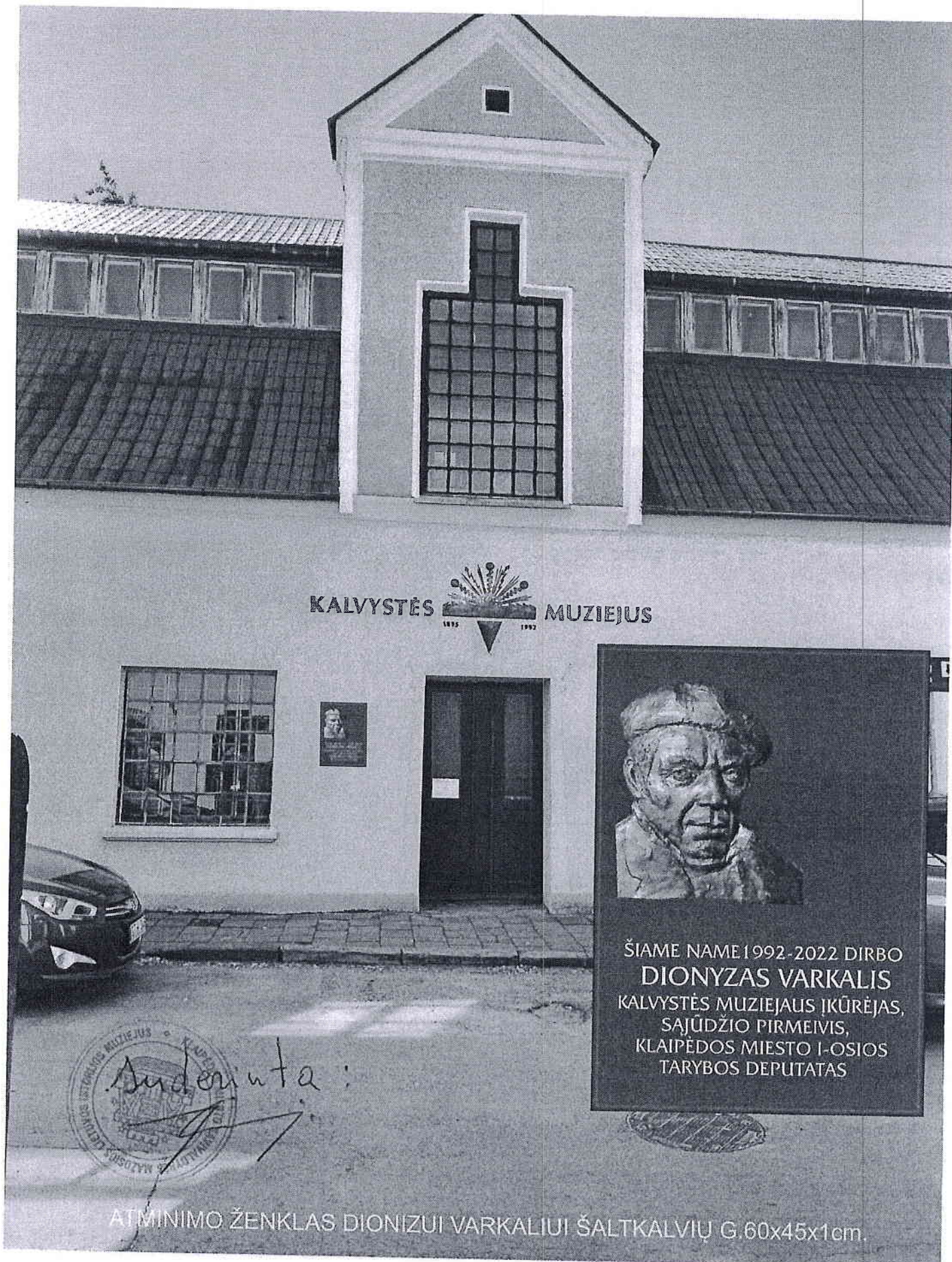
Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino medaliu už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje.

2007 m. D. Varkaliui suteiktas garbės klaipėdiečio vardas.

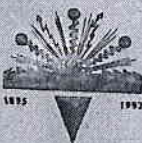
2016 m. D. Varkaliui suteiktas Metų muziejininko titulas.

LR Susisiekimo ministerijos apdovanojimu - Jūrų transporto darbuotojų garbės ženklas

Lietuvos jūrininkų sąjungos apdovanojimu - Jūros veterano ženklas

KALVYSTĖS MUZIEJUS

ŠIAME NAME 1992-2022 DIRBO
DIONYZAS VARKALIS
KALVYSTĖS MUZIEJAUS ĮKŪRĖJAS,
SAJŪDŽIO PIRMEIVIS,
KLAIPĖDOS MIESTO I-OSIOS
TARYBOS DEPUTATAS

ATMINIMO ŽENKLAS DIONIZUI VARKALIUI ŠALTKALVIŲ G. 60x45x1cm.

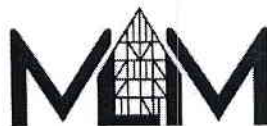
Atminimo lenta graviruojama iš žalvario plokštės, portretas liejamas iš bronzos.
Architektas Laima Šliogerienė, skulptorius Adomas Skiežgelas. Proj. pasiūlymas

ŠIAME NAME 1992-2022 DIRBO
DIONYZAS VARKALIS
KALVYSTĖS MŪZIEJAUS ĮKŪRĖJAS,
SAJŪDŽIO PIRMENVIS
I-OSIOS KLAIPĖDOS MIESTO
TARYBOS DEPUTATAS

ATMINIMO ŽENKLAS DIONIZUI VARKALIUI ŠALTKALVIŲ G. 60x45x1 cm.

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖ
MAŽOSIOS LIETUVOS ISTORIJOS MUZIEJUS

Lietuvos piliečių sąjungos vadovui Benui Volodzkai

2023-11-13 Nr. V7-58

DĖL KALVYSTĖS MUZIEJAUS ĮKŪRĖJO, SAJŪDŽIO PIRMEIVIO, KLAIPĖDOS MIESTO I-OSIOS TARYBOS DEPUTATO DIONYZO VARKALIO ATMINIMO LENTOS

Pritariame iniciatyvai įamžinti Dionyzo Varkalio atminimą Klaipėdos mieste. Dionyzas Varkalis įkūrė Kalvystės muziejų, išsaugojo senųjų kapinių paveldo objektus, restauravo metalo dirbinius, kaupė ir sudarė vertingų eksponatų rinkinius, kūrė juvelyrikos darbus. O šalia savo darbo muziejuje, visą gyvenimą buvo aktyvus Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio idėjų skleidėjas.

Pritariame idėjai, kad Dionyzo Varkalio atminimas būtų įamžintas ant Kalvystės muziejaus sienos, pakabinant Jo garbei atminimo lentą.

Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus
Direktorius

Jonas Genys

**ŽYMIŲ ŽMONIŲ, ISTORINIŲ DATŲ, ĮVYKIŲ ĮAMŽINIMO IR GATVIŲ PAVADINIMŲ
SUTEIKIMO KOMISIJOS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2023 m. gruodžio 5 d. Nr. (20.4.)-TAR1-186
Klaipėda

Posėdis įvyko 2023 m. gruodžio 1 d. 11 val.
Vieta: per internetinę programėlę ZOOM.

Posėdžio pirmininkas – Arvydas Cesiulis, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos pirmininkas
Posėdžio sekretorė – Raimonda Mažonienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus vyr. specialistė

Dalyvavo (6 nariai iš 8):

1. Arvydas Cesiulis, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos (toliau – Žymių žmonių komisija) pirmininkas;
2. dr. Albinas Drukteinis, Klaipėdos universiteto Socialinių ir humanitarinių mokslų fakulteto profesorius;
3. Ramunė Januševičienė, VĮ Registrų centro Vakarų Lietuvos klientų aptarnavimo centro vadovė;
4. Zita Genienė, Klaipėdos miesto savivaldybės Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus Istorijos skyriaus vedėja;
5. Vitalijus Juška, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Paveldosaugos skyriaus vedėjas.
6. dr. Vasilijus Safronovas, Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto direktorius;

Kiti posėdžio dalyviai:

1. Žydrūnas Naujokas, radijo stoties „Lalūna“ žurnalistas;
2. Martynas Vainorius, naujienų portalo „Atvira Klaipėda“ redaktorius;
3. Asta Dykoviėnė, dienraščio „Klaipėda“ žurnalistė;
4. Benas Volodzka, asociacijos Lietuvos piliečių sąjunga vadovas;
5. Petras Bekėža, Lietuvos jūrininkų sąjungos narys;
6. Adomas Skiežgelas, skulptorius.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Dionyzo Varkalio atminimo įamžinimo.

Posėdžio medžiaga:

1. Asociacijos Lietuvos piliečių sąjungos 2023-11-13 raštas Nr.LPS1-034 „Dėl Dionyzo Varkalio atminimo įamžinimo Klaipėdoje“ (registruota 203-11-14 Nr.R1-8826), 2 lapai ir jo priedai:
 - 1.1. architektės Laimos Šliogerienės ir skulptoriaus Adomo Skiežgelo projektinis pasiūlymas Dionyzo Varkalio atminimo lentos vizualizacija ant Kalvystės muziejaus sienos, 1 lapas;
 - 1.2. Dionyzo Varkalio fotografija ir jo reljefinio portreto atminimo lentoje projektas, 1 lapas;
 - 1.3. trumpas Dionyzo Varkalio biografinis aprašymas, 1 lapas;
 - 1.4. Klaipėdos miesto savivaldybės Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus 2023-11-13 raštas Nr. V7-58 „Dėl Kalvystės muziejaus įkūrėjo, Sąjūdžio pirmeivio, Klaipėdos miesto 1-osios tarybos deputato Dionyzo Varkalio atminimo lentos“, 1 lapas.

1. SVARSTYTA. Dėl Dionyzo Varkalio atminimo įamžinimo.

Pranešėjas – Benas Volodzka, asociacijos Lietuvos piliečių sąjunga vadovas.

B. Volodzka papasakojo apie Dionyzo Varkalio (1933.07.20 – 2022.07.05) asmenybę, jo nuopelnus Klaipėdai ir koordinacinės darbo grupės (toliau – darbo grupė) susiformavimą dėl Dionyzo Varkalio atminimo įamžinimo. Darbo grupės nuomone, atsižvelgiant į tai, kad D. Varkalis buvo Kalvystės muziejaus steigėjas ir Šaltkalvių g., kurioje yra muziejus, yra gausiai žmonių lankomoje vietoje, pakeliui į Senąjį turgų, tinkamiausia vieta atminimo lentai būtų ant Kalvystės muziejaus sienos Šaltkalvių gatvės pusėje.

P. Bekėža papasakojo apie tai, kad D. Varkalio dėka 1989 m. gegužės 27 d. buvo atkurta Lietuvos jūrininkų sąjunga ir pirmoji vieta, kur rinkosi jūrininkai, buvo Kalvystės muziejus. D. Varkalis buvo Lietuvos jūrininkų sąjungos garbės narys, jis apdovanotas Jūros veterano ženklu, LR Susisiekimo ministerijos apdovanojimu „Lietuvos jūrų transporto darbuotojo garbės ženklas“ ir kt. LR Vyriausybės apdovanojimais. D. Varkalio pastangomis, naikinant senąsias miesto kapines, kur dabar yra Skulptūrų parkas, kapaviečių tvorelės buvo atgabentos į Kalvystės muziejų, taip pat jomis aptvertos Koppalio kapinaitės.

P. Bekėža pažymėjo, kad D. Varkalio nuopelnai yra neabejotini Klaipėdai ir net visai Lietuvai. Informavo, kad Jūros veteranų sąjunga, Lietuvos jūrų kapitonų asociacija ir Lietuvos jūrininkų sąjunga yra pasiruošusios prisidėti lėšoms prie Dionyzo Varkalio atminimo lentos pagaminimo.

P. Bekėža informavo, kad atminimo lentą Dionyzui Varkaliui ketinama pakabinti 2024 m. liepos mėnesį, kada yra jo gimimo ir mirties datos.

A. Cesiulis priminė, kad Mažosios Lietuvos muziejus savo poziciją dėl atminimo įamžinimo išsakė raštu (posėdžio medžiaga pridedama). Paprašė Žymių žmonių komisijos narių pasisakyti.

A. Drukteinis pritarė D. Varkalio atminimo įamžinimui.

V. Safronovas pritarė D. Varkalio atminimo įamžinimui, bet pastebėjo, kad reikia patikslinti siūlomą tekstą.

A. Cesiulis, R. Januševičienė taip pat pritarė D. Varkalio atminimo įamžinimui.

Z. Genienė pritarė D. Varkalio atminimo įamžinimui, pataisymams lentoje ir pastebėjo, kad šios atminimo lentos dėka Šaltkalvių g. gražiai pasipuoš.

A. Cesiulis ir V. Safronovas pasiūlė suderinti galutinį atminimo lentos tekstą el. paštu ir pridėti jį prie posėdžio protokolo.

NUTARTA:

1. Pritarti Dionyzo Varkalio, atminimo įamžinimui ant Kalvystės muziejaus pastato, Šaltkalvių g. 2, Klaipėda.

2. Pritarti tokiam D. Varkalio atminimo lentos tekstui:

Šiame name 1992–2022 m. dirbo
Dionyzas Varkalis
(1934–2022)
Kalvystės muziejaus įkūrėjas, restauratorius,
Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pirmeivis

Posėdis baigėsi 11.40 val.

Posėdžio pirmininkas

Arvydas Cesiulis

Posėdžio sekretorė

Raimonda Mažonienė